

Πέμπτη 7 Ιουλίου 2016

«Μέμνησο της Βαϊμάρης»

Κύριε διευθυντή

Εχει ανακινήθει θέμα εκλογικού νόμου. Πράγματι υπάρχει. Το εκλογικό μας σύστημα νοσεί βαρύτατα. Η σύνθεση της σημερινής Βουλής δεν επιτρέπει αισιοδοξία για θεραπευτική επέμβασή της. Άλλου πρέπει να αναζητηθεί επικουρία.

Ο κοινωνιολόγος Γιώργος Σιακαντάρης σε κριτικό του σημείωμα για το βιβλίο «Βαϊμάρη – Η ανάπηρη Δημοκρατία 1918-1933» του Η.Α. Winkler (Τα Νέα, 3-4 Δεκεμβρίου 2011) διατυπώνει μία βαρύνουσα επισήμανση: «Το συγκλονιστικό [αυτό] βιβλίο δίνει την εντύπωση ότι, τηρουμένων των αναλογιών, διαβάζουμε τη δική μας ιστορία των ετών 2009-2011». Ο Winkler αποδίδει την κατάρρευση της Δημοκρατίας της Βαϊμάρης στον «πρώιμο εκδημοκρατισμό του εκλογικού δικαιώματος και στον καθυστερημένο εκδημοκρατισμό του συστήματος διακυβέρνησης». Ο πρώιμος εκδημοκρατισμός του εκλογικού δικαιώματος εκφράστηκε με την υιοθέτηση ενός συστήματος απλής αναλογικής· κάτι σαν αυτό που συζητείται να εφαρμοστεί στις προσεχείς εκλογές μας.

Ο ισχύων εκλογικός νόμος ενισχυμένης αναλογικής (Βασικά έργο των Κ. Σκανδαλίδη επί κυβερνήσεως Σημίτη και Π. Παυλόπουλου επί κυβερνήσεως Καραμανλή) είναι, με τη σταυροδοσία και τις υπερμεγέθεις εκλογικές του περιφέρειες, κύρια αιτία της διαφθοράς του πολιτικού μας προσωπικού. Παράλληλα έδωσε την εξουσία στην εκπροσώπηση του 26,5% του έθνους δικαίωμα ψήφου πληθυσμού (σε 2,12 εκατ. ψηφοφόρους από ένα σύνολο 8 εκατ., εκλογές Σεπτεμβρίου 2016) να μας κυβερνούν με άκρως αφανείς προθέσεις και σκοπούς· με ολέθρια, ενδεχομένως, κατάληξη. Αρα πρέπει ν' αλλάξει. Και η απλή, «ανόθευτη και άδοξη» αναλογική είναι η χειρότερη λύση. Μέμνησο της Βαϊμάρης.

Οι μεταπολεμικοί Γερμανοί, με το βίωμα και την ενθύμηση των δραματικών συνεπειών της οικονομικής κρίσεως

και του εκλογικού συστήματος της Δημοκρατίας της Βαϊμάρης, εδούλειψαν με ενδελέχεια και ορθοφροσύνη να συνθέσουν ένα εκλογικό σύστημα που θα προλαμβάνει και θα αποτρέπει καταστάσεις όπως οι τότε. Έτσι από το 1953 κατέληξαν στο και τώρα ισχύον εκλογικό σύστημα. Λειτουργεί με πολύ ικανοποιητικά αποτελέσματα. Είναι δίκαιο και αποτρέπει δυσάρεστες εξελίξεις.

Περιλαμβάνει τις καλές πλευρές του πλειοψηφικού (μονοεδρικού) και του αναλογικού (με λίστα) συστήματος. Περιορίζει τις αναποδιές τους. Πώς λειτουργεί; Κάθε ψηφοφόρος διαθέτει δύο ψήφους. Μία υπέρ του κόμματος προς το οποίο πρόκειται και μία, στη μονοεδρική εκλογική του περιφέρεια, υπέρ του υποψηφίου τον οποίο προτιμάει. Οι δύο ψήφοι μπορεί να είναι διαφορετικών κομμάτων. Οι έδρες μισές μισές από τους δύο τρόπους ψηφοφορίας. Υπάρχει όριο συμμετοχής στην κατανομή εδρών το 5%. Αυτό σε πολύ χοντρές γραμμές. Θα χρειαστεί βέβαια κάποια προσαρμογή στα καθ' ημάς. Έχει προταθεί από πολιτικούς (Θεόδωρο Πάγκαλο, Ντόρα Μπακογιάννη) και το Ποτάμι.

Η επιλογή του ενδεδειγμένου εκλογικού συστήματος αποτελεί προϋπόθεση ορθής λειτουργίας του θεσμικού μηχανισμού της χώρας. Οι διάφορες μορφές αναλογικών συστημάτων, που κατά καιρούς ίσχυσαν, ήταν και είναι αποτέλεσμα κομματικών και υστερόβουλων εν γένει σκοπιμοτήτων. Χαρακτηρίζονται από παντελή αγνόηση του γενικού συμφέροντος. Ισχύει και για το τώρα προτεινόμενο από τη ΣΥΡΙΖΑ-ΝΕΛ κυβερνήσή μας.

Όσο για το δικαίωμα ψήφου των 17άρηδων, δεν πρέπει να είναι στα καλά του κάθε νους που το υποστηρίζει ή το δέχεται. Με ποιο κοινωνικό, πνευματικό ή πολιτικό υπόβαθρο μπορούν τα παιδιά αυτά να έχουν διαμορφώσει πολιτική άποψη και γνώμη; Η μόνη κοινωνική τους εμπειρία είναι από τις καταλήψεις των σχολείων τους, με παράτρηση των αριστερών διδασκάλους τους. Και το εκπαιδευτικό μας σύστημα εκείνο που κατ' εξοχήν δεν διδάσκει είναι η κριτική σκέψη. Τα μεταμεσονύχτια μπαράκια δεν επαρκούν. (Οι 18άρηδες έχουν τη

βασική διαφορά ότι είναι νομικά ενήλικοι.) Από την άλλη είμαστε που είμαστε υπερπολιτικοποιημένοι. Να ενθαρρύνουμε το κακό από τα γεννοφάσκια μας;

Ως κατάλληλη θα αντιγράψω μια καθηγητική ομολογία: «Ως Έλληνας αναγνώστης [του βιβλίου του Winkler] δεν μπορώ να κρύψω πόσες φορές ανατριχίασα συνειδητοποιώντας φαινόμενα παράλληλα με πάμπολλα της σημερινής κατάστασης της χώρας μας». (Ο καθηγητής ΕΚΠΑ Παύλος Σούρλας στο Athens Review of Books, τεύχος Φεβρουαρίου 2012). Και εγώ. Βίοι παράλληλοι. Τότε μοιραίο επακόλουθο υπήρξε ο εθνικοσοσιαλισμός· με το γνωστό τίμημα. Σήμερα κινδυνεύουμε να είναι ο εθνικοσυριζαϊσμός· θριαμβική επάνοδος της κοινωνίας του Φιντέλ (τώρα που την αποκηρύσσει). Πόνημα των πεπαιδευμένων δημιουργικών διανοιών Τσίπρα και Καμμένου. God save the Queen δέονται οι Βρετανοί. Δεν την έσωσε. Ας ασχοληθεί λίγο μαζί μας.

ΝΙΚ. Α. Γ. ΑΙΝΑΡΔΑΤΟΣ